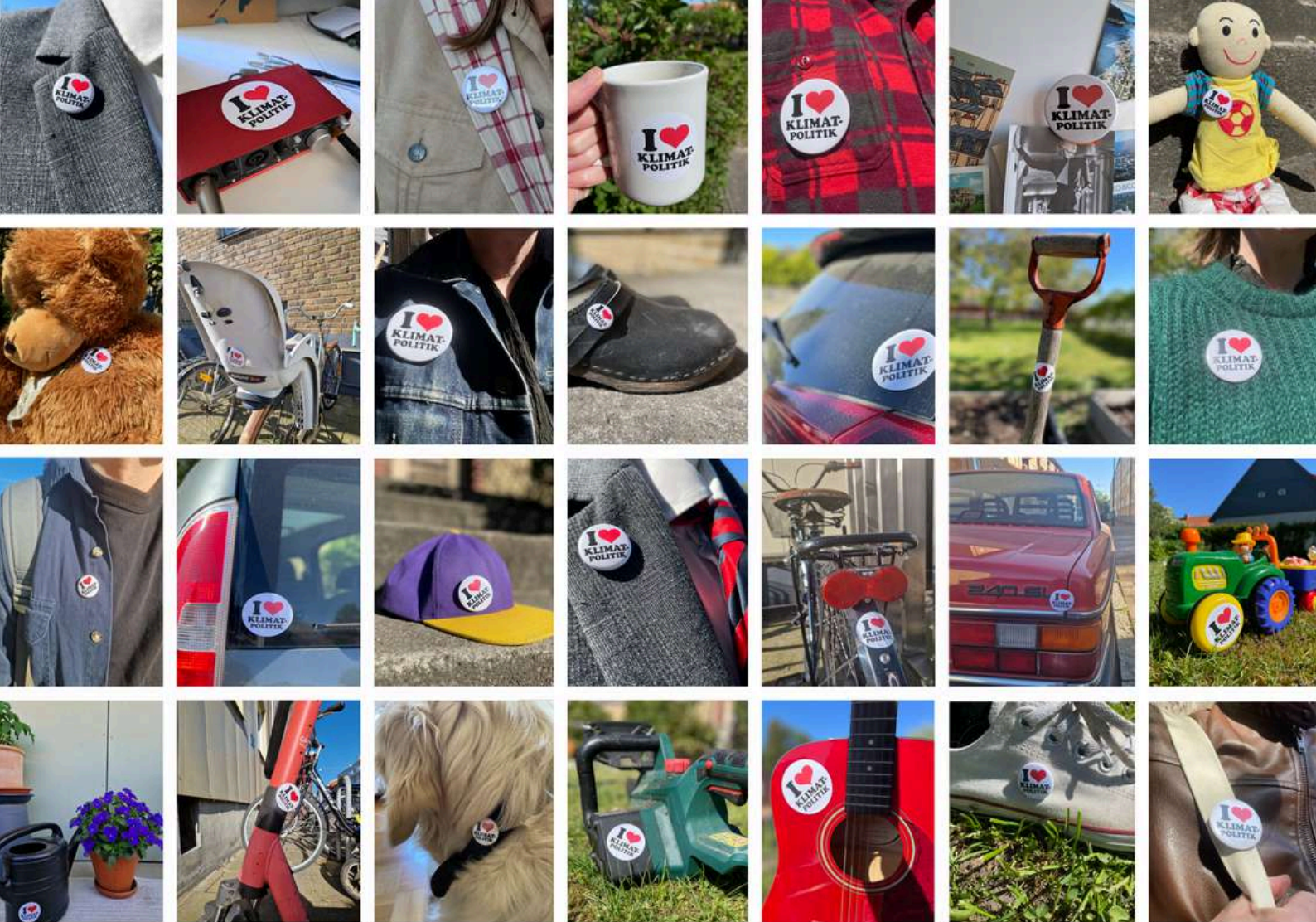

VALÅRET 2026

Tre konkreta förslag

För att stärka Sveriges klimatarbete

Om Klimatkommunerna

Klimatkommunerna är en förening för kommuner och regioner med höga ambitioner i klimatarbetet. Genom erfarenhetsutbyte, samarbete och spridning av goda exempel stärker vi det lokala och regionala klimatarbetet och bidrar till de nationella klimatmålen. I föreningen möts såväl tjänstepersoner med olika professioner som politiker från olika kommuner och partier för att tillsammans minska utsläppen av växthusgaser. Vår vision är att skapa en framtid att längta till.

Kommuners klimatarbete

En stor del av ansvaret för det praktiska genomförandet av Sveriges klimatomställning ligger på kommunerna. Här fattas beslut om nybyggnation, lokal och regional infrastruktur och om samhällsplanering. I och med närheten till medborgare, den långa erfarenheten av fysisk planering och energistyrning samt genom rollen som stora arbetsgivare och skolhuvudmän, har kommuner en nyckelroll i Sveriges klimatarbete.

I Klimatkommunerna arbetar vi för att alla kommuner ska:

- bedriva ett klimatstrategiskt arbete som avser det geografiska området, kommunens organisation, samt berörda kommunala bolag.
- för varje ny mandatperiod fastställa en plan för klimatarbetet som innehåller mål och åtgärder, som är tidsatta och ansvarsfördelade, för att uppnå det nationella klimatmålet till 2045 och Parisavtalet.
- årligen följa upp utsläppsminskningarna.

Behov

Kommuners förutsättningar att arbeta med utsläppsminskande åtgärder varierar kraftigt. Geografiska och demografiska förhållanden belastar en del kommuner med högre utsläpp än andra. Det finns även en stor variation i kommuners klimatambitioner och hur långt man har kommit i sitt klimatarbete.

Samtidigt är behovet av samordning och systemperspektiv för att nå framgång i arbetet med utsläppsminskningar stort. Vi vill se samverka kommuner emellan, men också ett mer sammanhållet klimatarbete mellan kommuner, regioner och statlig nivå. Det behövs en röd tråd i klimatarbetet från nationell till lokal nivå.

Lösning: Klimatavtal

För att kommuner ska kunna bidra till att uppnå Sveriges klimatpolitiska ramverk föreslår Klimatkommunerna att ett klimatavtal upprättas mellan staten och samtliga kommuner.

Avtalet består av att staten finansierar en del av kommunernas klimatsamordning (det strategiska arbetet för att minska utsläppen av växthusgaser) och upprättar en nationell samordningsfunktion, samt att kommunerna åtar sig att genomföra åtgärder enligt minst en basnivå.

[Läs hela förslaget om klimatavtal här.](#)

A woman with glasses is reading a newspaper on a train. She is wearing a grey sweater. A man is sitting behind her, also reading. The train window shows a blurred cityscape. A white text box is overlaid on the image.

FÖRSLAG 2

Modernisera Sveriges järnväg

Storsatsa på att rusta upp och bygga ut järnvägen i hela landet.

Behov

Underhållsskulden på järnväg är akut. Samtidigt är behovet av nya investeringar i järnvägsinfrastrukturen stort. För kommunernas del är det avgörande att staten säkerställer att det finns tillförlitliga järnvägslinjer som binder ihop orter och regioner och möjliggör arbetspendling och godstransporter. Det framgår både ur ett historiskt och internationellt perspektiv att de svenska satsningarna på infrastruktur i allmänhet och järnväg i synnerhet är för låga. I en jämförelse av hur antalet kilometer järnväg per invånare utvecklats under 2005–2021 i 22 europeiska länder framkom det att Sverige var det landet med den tredje lägsta utvecklingen. Antalet kilometer järnväg per invånare har minskat med 14 procent under perioden. Under samma period har antalet kilometer motorväg per invånare ökat med 12 procent.

Lösningar

- Storsatsa på att rusta upp och bygga ut järnvägen i hela landet, för att öka kapaciteten, punktligheten och tillgängligheten.
- Prioritera underhåll av stråk som är viktiga för pendel- och regionaltågstrafiken.
- Sätt upp ett nationellt mål, exempelvis i linje med det mål som Svensk Kollektivtrafik föreslår: att 4 av 10 motoriserade resor ska vara kollektiva senast år 2030.

A photograph of a narrow, cobblestone street in a historic town during sunset. The street is lined with multi-story buildings featuring traditional architecture, including gabled roofs and ornate window frames. Several black street lamps with glowing yellow lanterns are positioned along the right side of the street. In the distance, a family consisting of a woman, a man, and a child are walking away from the camera. The sky is a mix of orange and blue, and the overall atmosphere is warm and inviting.

FÖRSLAG 3

Storsatsa på gång och cykling

För stärkt folkhälsa, attraktiva städer, säkra skolvägar
och ökad trygghet.

Behov

Gång och cykling är de mest hållbara och effektiva sätten att transportera sig på, och har en särskilt stor potential att minska utsläppen från transporter i stadsmiljöer. De är yteffektiva transportslag och innebär även fördelar för människors hälsa genom ökad motion och förbättrad luftkvalité till följd av färre resor med fossildrivna färdssätt.

Lösningar

- Utveckla ett stödsystem där staten delfinansierar lokala satsningar på gång, cykel och kollektivtrafik. Stödsystemet ska nå samtliga Sveriges kommuner. De avtal som görs i stödsystemet ska innehålla paket av åtgärder, med starkt fokus på så kallade steg 1- och 2-åtgärder, det vill säga icke-fysiska åtgärder som optimerar vårt befintliga transportsystem.
- Trafikverket behöver få ett tydligt uppdrag att ge kommuner ekonomiskt och kunskapsmässigt stöd för steg 1- och 2-åtgärder.
- Öronmärk 10 % av infrastrukturbudgeten till cykelåtgärder.
- Sätt upp nationella mål om att andelarna gång- och cykeltrafik ska öka och utarbeta strategier för hur respektive mål ska uppnås.

Vill du veta mer?

Vi delar gärna med oss av kommuners klimatarbete, förutsättningar och behov.

Kontakt

kansliet@klimatkommunerna.se

Webb

klimatkommunerna.se

Vi skapar en framtid att längta till